

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

Збірник матеріалів XXI Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету

2023

26-27 квітня 2023 року

(м. КРАКІВ, ПОЛЬЩА)

(м. СВИШТОВ, БОЛГАРІЯ)

(м. МІТТВАЙДА, НІМЕЧЧИНА)

(м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)

(м. ЯССИ, РУМУНІЯ)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РИНКУ ТА
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ
ІМ. ДИМИТРА А. ЦЕНОВА
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ
ЯСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. А.Й. КУЗИ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

26-27 квітня
2023 року

Збірник матеріалів XXI Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету

*Матеріали публікуються в авторській редакції
з незначною загальною правкою укладачів, відповідальність за зміст
та достовірність досліджень несуть автори.*

*Відповідальні за випуск, укладачі:
Батанова Т. В., Будна В. О., Ігнатенко Р. В.*

Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XXI Міжнар. наук.-практ. конф. Одеського національного економічного університету, 26-27 квітня 2023 р. Одеса : ОНЕУ, 2023. 368 с.

Особливості розвитку економіки України протягом останніх років характеризуються процесом системної інституціональної трансформації. Відбуваються глибокі економічні зміни, активно формуються нові підходи до управління економікою, вдосконалюються ринкові методи господарювання, реалізуються євроінтеграційні процеси та здійснюються адаптація та зміни українського законодавства відповідно до нормативної бази ЄС.

Складність та суперечливість сучасних трансформаційних процесів, нагальність розв'язання цих та інших проблем обумовлює актуальність та прикладне значення їх усебічного вивчення та об'єктивної економіко-правової оцінки. Сучасні виклики для світової економіки, пов'язані з подоланням наслідків пандемії COVID-19, а також руйнівні наслідки для усіх сфер життєдіяльності України в умовах військової агресії з боку Російської Федерації, потребують переосмислення соціально-економічних процесів, які відбуваються, та прийняття адаптивних або, в деяких випадках, радикальних рішень в управлінні країною та захисту її національних інтересів.

Конференція покликана консолідувати науковців та фахівців навколо вирішення економічних проблем, які постають перед нашою країною в цих складних умовах.

Матеріали конференції орієнтовані на науковців, аспірантів та студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також фахівців економічних підрозділів підприємств та організацій.

3. Shvets, H. D. (2019). Discussion potential of the essay genre in teaching the Ukrainian as a foreign language [Dyskusiyni potentsial zhanru ese v navchanni ukrainskoi movy yak inozemnoi], *Vykladannia mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zviiazky*, Kharkiv. Vol. 34, s. 258–272 [in Ukrainian]

УДК 159.922.2

Пундєв Володимир Васильович

*к. психол. н., ст. викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки,
Одеський національний економічний університет (Україна)*

ПІДТРИМКА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

JEL classification: A130; A220

Особливості особистості та діяльності викладача закладу вищої освіти (ЗВО) привертати та привертають увагу перш за все психологів, педагогів та управлінців. Інтерес психологів пов'язаний, насамперед, з тим, що саме від психологічних чинників викладацького складу вирішальною мірою залежать організація діяльності та можливості самореалізації суб'єктів навчально-освітнього процесу [1; 4].

Це пояснює високий рівень вимог до викладачів, який передбачає і різнобічну компетентність, авторитетність, підготовленість до професійної діяльності, і розвинені психологічні компетенції, наприклад, управління, впливу, самоменеджменту.

Психологічна проблема впливу професії на особистість постійно концентрує на собі увагу дослідників і, як і раніше, залишається актуальною у сьогоденні.

Найважливішим тут постає аспект професійної деформації особистості викладачів, що пояснюється, з одного боку, комплексом психологічних і соціальних питань, пов'язаних із життєвим шляхом освітянина, а, з іншого, – проблемністю і невирішеністю багатьох важливих сторін цього феномену.

Підтримка психологічного здоров'я, психологічна профілактика можливої професійної деформації особистості викладача ЗВО є невід'ємними складовими менеджменту закладу і не можуть розглядатися окремо від інших його аспектів.

Реалізація професійно-особистісного потенціалу викладачів залежить від сукупності факторів: психологічних, соціальних, юридичних, організаційних та економічних. Вони також є взаємозумовленими у рамках різномасштабних систем: країни, регіону, професії, конкретного ЗВО.

Однак, у будь-якому випадку, діяльність суб'єктів освіти спирається на фундаментальні психологічні закономірності, а психологічне забезпечення менеджменту полягає у створенні об'єктивних та суб'єктивних передумов використання таких принципів організації та основних цінностей, які знижують ймовірність виникнення тих чи інших проявів професійної деформації особистості.

Аналіз цієї проблеми наразі виокремлює дослідження сукупностей таких передумов можливої професійної деформації особистості викладача ЗВО [1–7]:

1) об'єктивних – це передбачає вивчення проявів психологічних деформацій викладача у освітньому середовищі, своєчасного інформування, психологічної об'єктивності інформації, наданої професійній спільноті, узагальнення та розкриття психологічних основ профілактики та корекції професійної деформації особистості;

2) суб'єктивних – формування психологічної готовності викладачів та менеджерів до розуміння наявності проблеми та профілактику чи корекцію професійної деформації особистості, дослідження впливу різноманітних суб'єктивних факторів на ефективність результату діяльності викладача.

Чинниками ризику професійної деформації особистості (та загалом для психологічного здоров'я) у освітніх організаціях є: 1) висока емоційна затратність і стресовість діяльності, відсутність умов для зняття психологічної втоми; 2) недостатня особистісна компетентність у питаннях збереження психологічного здоров'я [2].

Проблема підготовки менеджменту освітніх організацій до збереження психологічного здоров'я викладача та профілактики професійної деформації визначається суперечностями між:

- 1) високими вимогами професії до рівня здоров'я освітян і реальними низькими показниками психічного і фізичного здоров'я працівників освітніх організацій;
- 2) об'єктивною потребою суспільства у збереженні здоров'я співробітників освітніх організацій та особливостями організації навчально-виховного процесу у навчальних закладах, що спричиняє погіршення здоров'я менеджерів освітніх організацій, носить здоров'язатратний характер,
- 3) необхідністю створення здоров'язбережувального освітнього середовища в навчальних закладах і недостатністю у менеджерів чітких орієнтирів та реальних можливостей для реалізації здоров'язбережувальних технологій;
- 4) необхідністю виявлення і корекції професійної деформації особистості викладача та недостатньою розробленістю теоретичних основ і технологій такого процесу.

За умов діяльності, що висуває дуже жорсткі вимоги до індивідуально-професійних якостей викладача (висока інформативна насиченість, необхідність прийому, переробки великої кількості інформації, генерація нової інформації), освітній процес супроводжується високою психічною напруженістю й можливими негативними психічними станами; має високу психологічну ціну через високу відповідальність за свої результати. Це збільшує цінність наявних та перспективних можливостей психологічного забезпечення (як сукупності психологічних технологій, заходів, процедур, що використовують психологічні механізми і закономірності функціонування людини) вирішення завдань збереження психологічного здоров'я, а також профілактики, корекції, подолання проявів професійної деформації особистості викладача [3; 5]. Тут, насамперед, постає завдання виокремлення ролі психологічних методів профілактики професійної деформації, збереження психологічного здоров'я, що можуть стимулювати позитивний особистісний розвиток на шляху самореалізації викладача ЗВО [6; 7].

Література

1. Єгорова І. В., Івасюк Т. В. Причини професійної деформації викладача в освітньому просторі сучасного закладу вищої освіти. *Педагогічні інновації в освітньому просторі сучасного закладу вищої освіти* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., 12 березня 2021 р. Київ, 2021. С. 26–28.
2. Карамушка Л. М., Шевченко А. М. Психологічні чинники та умови забезпечення психологічного здоров'я менеджерів освітніх організацій. *Актуальні проблеми психології. Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2017. Вип. 1 (47). С. 22–29.
3. Корніяк О. М. Провідні чинники впливу на розвиток професійної життєстійкості викладача. *Актуальні проблеми психології* : зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2022. Т. 5. Вип. 22. С. 87–102.
4. Мармаза О. І. *Менеджмент освітньої організації* : навч. посіб. Харків : Щедра садиба, 2017. 126 с.
5. Піковець Н. В. Дослідження впливу рівня психічного вигорання на самоефективність у професійній діяльності викладача закладу вищої освіти. *Актуальні проблеми психології*. 2019. Вип. 19. С. 411–423.
6. Савченко Т. Л. Визначення специфіки професійної життєстійкості викладачів. *Розвиток обдарованої особистості в освітньому просторі : ціннісний вимір* : тези доп. X наук.-практ. семінару, 23 квітня 2020 р. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2020. С. 71–72.
7. Цветкова Г. Г. Емоційний інтелект : ментальна основа професійного самовдосконалення викладача вищої школи. *Наука і освіта*. 2017. Вип. 8. С. 49–59.

УДК 159.923.2: 378.178

Чусова Ольга Миколаївна

к. пед. н., ст. викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки,
Одеський національний економічний університет (Україна)

ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ СОЦІОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

JEL classification: I200; I310

Кардинальне реформування життя українського суспільства, яке відбувається в умовах глобальної модернізації економічної, соціальної та гуманітарної сфер держави актуалізує посилену потребу формування нової генерації конкурентноспроможних фахівців соціономічної сфери. Це зумовлює створення в культурно-освітньому середовищі закладу вищої освіти умов для становлення

ЗМІСТ

Напрямок I. Формування сучасного мислення як чинника державотворення

Секція 1. Світоглядні, соціально-політичні та історичні аспекти розвитку інформаційного суспільства в Україні

Балута Т.П. <i>Політична модернізація як медіатор розвитку сучасного суспільства</i>	3
Симоненко С.П., Щубелка Н.В. <i>До питання про можливі ризики впливу новітніх інформаційних технологій на навчальний процес</i>	5
Сіленко А.О., Сіленко М.В. <i>Модернізація української системи освіти в умовах формування інформаційного суспільства</i>	6
Хандій О.О., Шамілева Л.Л. <i>Вплив цифровізації економіки на забезпечення якості трудового життя</i>	8
Шмиголь М.Ф. <i>Тенденції розвитку та виклики інформаційного суспільства: український досвід</i>	10
Щербина Н.Ф. <i>Інформаційне поле як фактор соціокультурного розвитку України</i>	12
Юшкевич Ю.С. <i>Актуалізація проблеми пропаганди в умовах розвитку інформаційного суспільства</i>	13

Секція 2. Формування особистості сучасного фахівця з економіки засобами гуманітарних наук

Антонюк О.І. <i>Коучинг як технологія професійно-особистісного розвитку фахівця в системі освіти</i>	16
Асєєва Ю.О., Фельдман П.Р. <i>Сучасний погляд на значення емоційного ставлення до професій при професійному самовизначенні</i>	18
Sojan C. <i>Ethical aspects of the values used in promoting toys and games to children</i>	20
Heina O., Kovalska N. <i>Experience in developing a textbook for Ukrainian as a foreign language based on professional-oriented texts</i>	22
Пундєв В.В. <i>Підтримка психологічного здоров'я викладача закладу вищої освіти</i>	23
Чусова О.М. <i>Психологічне благополуччя як чинник розвитку особистості сучасного фахівця соціономічної сфери</i>	24

Секція 3. Англійська мова в економіці та бізнес-освіті

Бадюл Л.М. <i>Майстерність педагогічного спілкування на заняттях з англійської мови</i>	27
Георгієвська З.А. <i>Короткий огляд інструментів Google для дистанційного навчання</i>	28
Заволока С.І. <i>Іміджологія як необхідний компонент формування позитивного іміджу викладача закладу вищої освіти</i>	29
Ichim A.-A. <i>Teaching cultural diversity through English</i>	31
Karpova O., Vieklisch I. <i>Innovative teaching methods of English</i>	32
Карпова О.О., Зверєва А.С. <i>Переваги та недоліки використання кейс-методу в процесі викладання економічних дисциплін іноземною мовою</i>	33

Електронне наукове видання

**НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ
НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ**

Збірник матеріалів

XXI Міжнародної науково-практичної конференції

Одеського національного економічного університету

26-27 квітня 2023 року, м. Одеса

Збірник ухвалено до публікації в електронному форматі та рекомендовано до поширення в мережі Інтернет згідно з Рішенням Вченої ради Одеського національного економічного університету (Протокол № 9 від 29.06.2023 р.)
Формат 60x84/8. Ум. друк. арк. 42,8.